

SVENSKA BARBETKLUBBEN REDOVISAR HÄR SIN UPPFÖLJNING AV

RASSPECIFIKA AVELSTRATEGIER 2018

Arbetet i Svenska Barbetklubbens avelsråd ska följa de riktlinjer som formulerats i dokumentet Rasspecifik Avelsstrategi (RAS) för barbet, vilket reviderades och fastställdes 2016. Det är detta dokument som utgör grunden för avelsrådets arbete.

Det åligger även avelsrådet att årligen följa upp RAS i syfte att fortlöpande studera och redogöra för rasens utveckling.

- Hur har utvecklingen överensstämmt med de mål som finns i RAS? Närmar man sig målen, har man uppnått dem eller har utvecklingen gått åt annat håll?
- Hur har efterlevnaden under verksamhetsåret varit när det gäller handlingsplaner/strategier för att nå målen? I vilken utsträckning har handlingsplaner/strategier genomförts?
- Har situationen förändrats i rasen sedan RAS skrevs? I så fall på vilket sätt?

POPULATION OCH AVELSTRUKTUR I SVERIGE

Population i Sverige

Det finns i Sverige 16 registrerade uppfödare (med minst 1 kull), varav c:a 12 stycken är mer eller mindre aktiva. I den svenska klubben finns även 3 norska medlemmar med aktiva kennelnamn.

Under 2018 föddes det 28 valpar i Sverige varav 6 valpar exporterades. Under året importerades 1 valp:

- Wookieebev A New Hope Senni Tonnika (Happy), Kroatien.

Det totala antalet barbeter i Sverige uppgick vid 2018 års utgång till c:a 338 stycken.

Inavelsgrad

För att inte inavelsökningen i rasen ska bli så hög, med en minskad genetisk variation som följd, är målet att inavelsgraden över 5 generationer (beräknad i Pawpeds) inte ska överstiga 3%, och på sikt helst ligga under 2,5 %. Under 2018 har inavelsgraderna på kullarna legat på 1,86 %, 1,76 %, 1,76 %, 2,54 % och 1,95 %. Den genomsnittliga inavelsökningen under året var 1,97 %. Parningarna under året har således varit mycket välplanerade med tanke på inavelsgrader.

Debutålder

Ur bevarandegenetisk synvinkel är det önskvärt att avvakta med avelsdebuten till dess att djuret hunnit bli minst 3 år – då finns även större chans att en barbet hunnit utveckla en vuxen individs fysiska och mentala mognad.

I små populationer är det viktigt att avelsdebuten tidigast sker vid den ålder då hunden med stor sannolikhet

	Valpar svenskfödda	Valpar export	Valpar import	Kullar antal	Kullstorlek genomsnitt	Inavelsgrad snitt per år
2018	28	6	1	5	5,6	1,97 %

Antalet kullar som fötts i Sverige under 2018, antalet importer och exporter samt kullstorlek och inavelsgrad. Antalet kullar, kullstorlek samt inavelsgrad anges som ett genomsnittsvärde per år.

likhet hunnit utveckla för rasen kända hälsostörningar. Många sjukdomar, t ex epilepsi, debuterar ofta strax efter 2 år. Om vi undviker unga avelsdjur är en mer omfattande utvärdering av avelsdjurens hälsa och mentalitet möjlig.

Klubbens lägsta rekommendation är än så länge att avelsdjuren åtminstone bör ha hunnit bli 2 år innan de går i avel.

Av de 10 hundar som har gått i avel under 2018 så är det 9 stycken som har gjort avelsdebut i svensk avel, och av dem var det 6 stycken som hade hunnit bli 3 år eller äldre.

	Tikar	Hanhundar
< 2 år	-	-
2 år	1 st	2 st
3 år	1 st	1 st
4 år	-	1 st
> 5 år	2 st	1 st

Antal avelsdjur och kullar

Ett av klubbens viktigaste mål är att arbeta för att den effektiva populationen i rasen blir så stor som möjlig. Det innebär att så många som möjligt av de hanar och tikar som finns i rasen, som är hälsomässigt och mentalt lämpliga, bör användas i den fortsatta aveln. Antalet avkommor per individ bör dessutom vara jämt, varför överanvändning av enskilda individer bör undvikas.

Idag finns en rekommendation att en enskild barbet inte ska ha fler än 3 kullar (eller totalt 20 avkommor efter 2 kullar), men vi bör vara väl medvetna om att det är många avkommor om vi sätter antalet i jämförelse med hur många barbeter som föds för närvarande samtidigt som antalet importörer är lågt.

	Tikar	Hanhundar
1 kull:	17 st (53 %)	40 st (87 %)
2 kullar:	10 st (31 %)	6 st (13 %)
3 kullar:	5 st (16 %)	-

Under 2018 var det 9 hundar (4 tikar och 5 hanar) som gjorde svensk avelsdebut och 1 tik som fick sin andra kull.

Till och med 2018 har det fötts 52 kullar i Sverige. Totalt har 32 tikar använts i aveln, medan motsvarande siffra för hanar är 46 st. Det är mycket positivt att inte enskilda avelshonar överanvänds.

Tikar i svensk avel

Det är av stor betydelse att tikar med låg grad av släktskap till den inhemska populationen används i avel. Det vore värdefullt för rasen om det fanns tillgång till en databas som angav släktskapsindex – som det finns för

en del raser. Tyvärr har inte klubben tillgång till ett sådant avelsverktyg idag. Vi kan nog utgå från att nära släktskap kommer att öka i populationen då det finns risk för att många uppfödare kommer att välja att spara avelstikar från den egna uppfödningen, i stället för att importera djur med mindre släktskap till vår inhemska population här i Sverige. Av de tikar som fått valpar under 2018 är 1 tik importerad från Norge medan övriga 4 är svenskfödda.

Hanhundar i svensk avel

Det svenska utbudet av avelshonar är lågt av olika anledningar, och många uppfödare har tidigare valt att para sina tikar utomlands. Parningar med svenskfödda hanar blir dock allt vanligare. Av de hanar som fått valpar under 2018 är 3 stycken svenskfödda medan 2 parningar gjordes med hanar i Nederländerna.

Barnbarnskurvor

Nu börjar en del svenska avelsdjur få många barnbarn, och vi bör vara uppmärksamma på hur kurvorna ser ut, och kommer att se ut framöver – och ta avelsbeslut därefter. En generell riktlinje är att ett avelsdjur inte bör ha fler barnbarn än det dubbla rekommenderade maxantalet avkommor. För barbet skulle det innebära att en hund inte bör ha fler än c:a 40 barnbarn, vilket är mycket högt räknat. (Enligt en tumregel som ofta tillämpas borde egentligen inte antalet barnbarn överstiga 25 % av ett års nyregistreringar, eller 5 % av 5 års nyregistreringar.)

De som idag toppar barnbarnskurvan har fler barnbarn än rekommenderat:

Avelsstruktur – svenskfödda barnbarn

Nelum-Himlas Amande	49
Batterikullen's Camelot	47
Ludde Lumps Desiree Delight	47
Ulyssia Di Barbochos Reiau De Prouvenco	45
Unique Elle de la Perte aux Loups	42
Monsieur Barbet du pre Leveque	39
Kajs Vita Björnens Vitani	32
Batterikullen's Come Fly With Me	29
Juicy Lucy vom Zulimo	26
Turnix de la des Rouleaux	24
Ludde Lumps Gorm	24
Ludde Lumps Elvira	21

HÄLSA

Rasens population är fortfarande liten och den stora andelen barbeter är fortfarande relativt unga, så vår kunskap om rasspecifika sjukdomar och avvikelser är i

dagsläget liten . För att få kännedom om problem så krävs dock att hundägare och uppfödare rapporterar in sjukdomar till avelsrådet, för bl a statistikens skull.

Reproduktion

Under året gjordes 6 parningar, men 1 tik gick tom.

Ögon

Under 2018 blev totalt 14 barbeta ögonlysta, varav 12 var utan anmärkning. 2 hundar diagnostiserades med katarakt.

Avelsrekommendationen är att avelsdjur ska ha ögonlysts mindre än 12 månader innan parningen. Detta uppfyllde 9 av 2018 års avelsdjur, men avelsrådet saknar information om en utländsk avelshund. En avelstik fick diagnosen katarakt utan känd genetisk betydelse.

Armbågar

Armbågsledsartros (ED) har inte varit något stort bekymmer i rasen om man jämför med höftledsdysplasi (HD). Av de 23 hundar som armbågsledsröntgats under 2018 har dock 2 st haft ED grad 2.

Höftleder

Statistik för höftledsröntgade barbeta till och med år 2015 gav vid handen att 36 % uppvisade någon grad av dysplasi. Statistik för följande år:

- röntgade hundar under 2016 (22 st): 45 % dysplasi
- röntgade hundar under 2017 (28 st): 36 % dysplasi
- röntgade hundar under 2018 (26 st): 50 % dysplasi

Under 2018 har 26 hundar höftledsröntgats, och av dessa uppvisar så många som 50 % någon grad av dysplasi, vilket inte alls tyder på en förbättring av HD-statusen jämfört med statistiken t.o.m. 2015.

HD A	HD B	HD C	HD D	HD E
4 st (15 %)	9 st (35 %)	8 st (31 %)	5 st (19 %)	-

Rasklubbens målsättning har alltid varit att försöka förbättra denna statistik varför rekommendationen att endast hundar med status A och B bör gå i avel. Vidare vill klubben inspirera till att man även studerar HD-status hos syskon och föräldrar till tänkta avelsdjur innan parning (Hundar, hos vilka mer än 60 % av föräldrar och kullsyskon är bedömda med dysplasi (C-E) är mindre lämpliga i avel).

Av de djur som gick i avel under 2018 hade 6 hundar A-höfter, 3 hundar B-höfter och en hund hade C-höft.

Från och med 2018 fick barbet tillgång till HD-index vilket är ett nytt avelsverktyg som tar större hänsyn till nä-

ra släktingars status vid beräkning av skattade avelsvärden. Med hjälp av index blir det lättare att skatta värden för såväl enskilda individer som för olika parningskombinationer. Index har dock ännu inte implementerats i RAS, eftersom det inte råder någon självklar samstämmighet mellan uppfödare, rasklubben och genetisk sakkunnig. Information om index har inte varit så lätt att förankra bland medlemmar, då det för en icke insatt kan vara svårt att förstå. SKK har dock en generell policy gällande index, vilka troligen med viss modifikation blir de aktuella för rasen.

Övrigt

Under året har vi fått rapporter om att:

- tre tikar, 9, 10 och 11 år, har opererats för juvertumörer, vilka var godartade.
- en valp på dryga halvåret konstaterades ha bettfel med trång käke.
- en hane, 1 år, har bevär på grund av artros i höft- och armbågsleder (HD D och ED 2)
- en hane, knappt 1 år, har fått diagnosen FCP, och har opererats för pålagringar på armbågarna.
- två valpar, i samma kull, har fötts med navelbräck som kräver operation.
- en hane, 6 år, avled av akut leukemi.
- en hane, 7 år, har avlivats pga epilepsi.
- en tik, 1 år, avled av cancer (akut för-löpande T-cellslymfom i huden).
- en hane avled vid en ålder av 13 år.
- en tik avled vid 11 års ålder.
- en ung hane i Norge, 15 månader, dog plötsligt under lek pga DCM. Obduktionen visade skador i hjärtmuskulaturen med hjärtinsufficiens och cirkulationssvikt som följd. En kullsyskon och en kullbror har visat mindre förändringar. Nära släktingar har gått i avel i Sverige.

Det är önskvärt, och viktigt, att hundägare rapporterar till klubben i det fall hundar drabbas av någon sjukdom som kan vara ärftlig. På så sätt kan vi få mer kunskap om eventuella rasspecifika sjukdomar, och kan följa utvecklingen samt undersöka utbredningen i rasen i stort – för att kunna skapa oss en bild av problemet. Vid avelsfrågor är det viktigt att känna till existerande sjukdomar, för att kunna prioritera rätt och ta bra avelsbeslut.

FUNKTION

Barbet är ursprungligen en arbetande hund, och FCI ställer krav på fältprov/användningstest för internationellt championat för barbet. I flera länder finns det olika jakt- och anlagsprov, men i Sverige finns idag inget

specifikt funktionsprov för rasen. Av denna anledning har vi inget avelsverktyg för att utvärdera funktionsduglighet på våra avelsdjur.

Idag är det endast ett fåtal hundar som används i jakt, och vi kan riskera att vissa för hunden karaktäristiska särdrag försvagas om inte hundens alla arbetsegenskaper används i praktiken. Dess särdrag såsom arbetsvillig, social, orädd, tålmodig, hängiven, snabb och lättlärd kan dock provas inom olika bruksprov och andra officiella hundsporter.

Under 2018 har 18 svenska barbeter deltagit i officiell hundsport inom lydnad, rallylydnad, agility, nosework och viltspår.

Bland de hundar som parades under 2018 fanns inga resultat från någon officiell tävling inom bruksprov, anlagsprov eller andra officiella hundsporter.

MENTALITET

Fokus har allt mer kommit att läggas på hundars mentalitet, och SKK uppmanar rasklubbar att prioritera arbetet med frågor kring mentaliteten. Ett instrument, för att mäta ärftliga mentala egenskaper, som har stark koppling till vardagsbeteenden, är beskrivningen som görs i BPH.

Under 2018 blev 19 barbeter BPH-beskrivna, vilket är ett årsrekord för rasen. Under året var det 2 stycken som avbröt testet, varav ägaren avbröt det ena medan testledaren avbröt det andra pga kvarstående rädsla. Totalt har nu 58 st genomgått BPH och 13 har beskrivits genom MH.

Medelvärden för rasen anges på Avelsdata i bl a spindeldiagram, men där tar man endast med svenskfödda hundars resultat. Därför inkluderar diagrammet endast resultat av 49 barbeters beskrivning.

Av de hundar som fått kullar under 2018 var 4 tikar och 3 hanar (av totalt 10 st) mentalbeskrivna.

EXTERIÖR

Under 2018 var det fler som visades i utställningsringen än tidigare år; 31 stycken svenska barbeter ställdes ut, vilket är ett glädjande trendbrott. Vi får backa till 2012 för ett högre utställningsdeltagande då 38 st ställdes ut.

Av 31 stycken utställda hundar under 2018 bedömdes 26 stycken som mycket rastypiska (excellent) vid minst en utställning. Det är ovanligt med så generös prissättning, vilket enligt expertis troligen kan bero på att domarna känner sig osäkra på en för dem ny ras.

Av de hundar som har gått i avel under 2018 har 7 av 10 stycken visats upp för exteriördomare.

VALPFÖRMEDLING

Av de 5 kullar som föddes under 2018 förmedlades 4 stycken av Svenska Barbetklubben. Alla uppfödare betalade gåvomedlemskap till SBBK för sina valpköpare.

SAMMANFATTNING

- Den genomsnittliga inavelsökningen under året var 1,97 %, vilket ligger under önskvärda 3 % men även under 2,5 % som är ett långsiktigt mål för rasen – vilket är mycket glädjande.
- Under året var det 9 hundar som gjorde debut i svensk avel vilket är glädjande. 1 tik fick sin andra kull.
- Under året genomfördes 6 parningar, varav 1 resulterade i att tiken gick tom.
- Av de 9 hundar som gjorde avelsdebut under 2018 hade 6 stycken hunnit bli 3 år eller äldre, vilket är önskvärt.
- En avel som i stor utsträckning baseras på den inhemska populationen kommer med stor sannolikhet att medföra problem med att hitta lämpliga avelsdjur i framtiden, då de flesta kommer att vara nära släkt med varandra. Av de tikar som fått valpar under 2018 var alla svenskfödda med undantag för en tik importerad från Norge. 3 av 5 avelshanar var svenskfödda, och 2 hanar parades i Nederländerna.
- Statistiken för genomförda HD-röntgen under 2018 visar att 50 % av röntgade barbeter uppvisat någon grad av dysplasi, vilket är oroande.
- Under året blev totalt 19 barbeter BPH-beskrivna. 2 beskrivningar avbröts av olika anledningar. Av de 10 hundar som deltagit i avel var 4 tikar och 3 hanar BPH-beskrivna.
- 31 barbeter har ställts ut på officiell utställning under 2018. Av årets avelsdjur har 7 av 10 stycken ställts ut.
- Under 2018 har 18 barbeter deltagit på något officiellt prov eller tävling med godkänt resultat. Inget av avelsdjuret hade någon officiell merit.

KÄLLOR

Vid uppföljningen och utvärderingen av RAS har följande källor använts:

- SKK Hunddata och Avelsdata